

REGINA BOGUSŁAWSKA

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
im. J. Słowackiego w Tarnowie
Dokumenty Życia Społecznego

JÓZEF ŻYCIŃSKI

* SYLWETKA * ZARYS TWÓRCZOŚCI *
* BIBLIOGRAFIA *

DZIAŁ INFORMACYJNO BIBLIOGRAFICZNY
WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ IM. J. SŁOWACKIEGO W TARNOWIE

REGINA BOGUSŁAWSKA

JÓZEF ŻYCIŃSKI

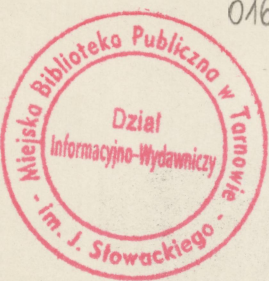
* SYLWETKA * ZARYS TWÓRCZOŚCI *
* BIBLIOGRAFIA *

TARNÓW 1993

DZIAŁ INFORMACYJNO BIBLIOGRAFICZNY
WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ IM. J. SŁOWACKIEGO W TARNOBREGU

016: 242-425: 929-052 A1Z

1W-4224

BISKUP TARNOWSKI
KS.PROF.DR HAB. J Ó Z E F Ż Y C I Ń S K I

I. SYLWETKA KSIĘDZA BISKUPA JÓZEFA ŻYCIŃSKIEGO

Wiele osób zapewne dobrze zna księdza biskupa Józefa Życińskiego jako Ordynariusza Diecezji Tarnowskiej. Natomiast nie wszyscy wiedzą, że jest on wybitnym humanistą, filozofem i naukowcem, publikującym książki oraz artykuły naukowe zarówno w Polsce jak i za granicą.

Urodził się 1 września 1948 roku w Nowej Wsi koło Piotrkowa Trybunalskiego. Po zdaniu matury w Liceum Ogólnokształcącym w Piotrkowie wstąpił do Wyższego Częstochowskiego Seminarium Duchownego w Krakowie. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1972 r. Po rocznej pracy jako wikariusz w Wieluniu i następnym roku spędzonym w Gidlach, został skierowany na studia do Krakowa. Tu zlecono mu również obowiązki prefekta Seminarium Częstochowskiego. W 1976 roku obronił doktorat na Wydziale Teologicznym w Krakowie, a w dwa lata później uzyskał stopień doktora filozofii w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Habilitował się w 1980 roku w Papieskiej Akademii Teologicznej. W rok później został prodziekanem Wydziału Filozofii tejże uczelni. Od 1988 roku pełni funkcję dziekana Wydziału Filozoficznego Papieskiej Akademii Teologicznej. Także w tym roku otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego. 29 września 1990 roku mianowany przez Papieża Jana Pawła II Biskupem Ordynariuszem Diecezji Tarnowskiej, święcenia biskupie otrzymał 4 listopada 1990 roku. Prowadził zajęcia naukowe głównie w zakresie ogólnej metodologii nauk i filozofii przyrody nieożywionej, między in. na uniwersytetach: Śląskim, Jagiellońskim, Toruńskim, Łódzkim, Lubelskim, w Akademii Muzycznej w Krakowie, Częstochowskim Se-

minarium Duchownym, Instytucie Teologicznym w Częstochowie, Obserwatorium Astronomicznym w Krakowie. Kilkakrotnie przebywał z wykładami w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Belgii, Holandii i Włoszech (Uniwersytet Katolicki w Louvain-la-Neuve, Catholic University of America, Bucknell University, Howard University, Catholic Theological Union w Chicago, Smithsonian Institution, Obserwatorium Watykańskie). Jest uczestnikiem spotkań interdyscyplinarnych, które w obecności Ojca Świętego odbywają się w Castel Gandolfo. Zorganizował kilka kongresów międzynarodowych. Od lat wspólnie z ks. prof. Michałem Hellerem prowadzi Konserwatorium Interdyscyplinarne w Krakowie. Seminarium odbywają się raz w miesiącu i zapraszani są na nie naukowcy polscy i zagraniczni.

Jest inicjatorem serii zeszytów "Zagadnienia Filozoficzne w Nauce", wydawanych przez PAT (edycja angielska "Philosophy in science", wydawana przez: PAT - Obserwatorium Watykańskie - Uniwersytet w Tucson) oraz serii wydawniczej "Philosophy in Science Library", poświęconej problematyce światopoglądowej, wydawanej przy współpracy z Obserwatorium Watykańskim.

Józef Życiński jest również redaktorem kilku prac zawierających jego artykuły, będące - w większości - rezultatem konferencji naukowych: "Newton and the new direction in science", "Matematyczności przyrody", "Spór o uniwersalia a nauka współczesna", "Sprawa Galileusza".

II. ZARYS TWÓRCZOŚCI

W pierwszym dziele opublikowanym wspólnie z Michałem Hellerem, "Wszechświat i filozofia" (1980) znajdujemy opis współczesnych orientacji filozoficznych, opowiadających się za zdecydowanym sojuszem nauki teoretycznej i teologicznego światopoglądu.

Autorzy z pasją, rzetelnym warsztatem i talentem uprawiają filozofię i historię nauki. Wiele miejsca poświęcają analizie powstania i rozwoju najpotężniejszej ze szkół filozofii nauki - neopozytywizmowi logicznemu, tzw. Koła Wiedeńskiego.

Wskazują, że nauka nowożytna od dłuższego czasu organizuje wyobraźnię społeczeństw, formuje wizję życia i jego rozwoju, daje propozycje rozwiązań problemów życia ludzkiego.

Podstawowym dziełem, będącym wykładnią poglądów Życińskiego jest "Teizm i filozofia analityczna". Wprowadza ono w tematykę, poruszaną już wcześniej w pracy "Język i metoda". Badacz przedstawia historię upadku pozytywistycznej filozofii i jej krytykę, źródła upadku a zarazem narodziny rewolucji w metanauce. Operując ścisłym i metanaukowym stylem postuluje różnorodność filozoficznych języków i metod, prowadzących do poznania prawdy. Język i metoda określają w znacznym stopniu naukę, w każdej fazie jej historii. Język i metoda to powodzenie praktyczne nauki. Język i metoda wreszcie, to źródła wszelkich przeobrażeń nauki. I właśnie historia nauki ukazuje możliwość dążenia, różnymi metodami i językami, do jednego ce-

lu. W ten sposób różnymi drogami dochodzimy do prawdy o świecie i Bogu.

Życiński przedstawia historię reformacji metodologii nauk, krytykując zwłaszcza neopozytywizm, oparty na bezwarunkowej wierze w wartość nauk pozytywnych i w ich metody. Apeluje o refleksję filozoficzną w nauce. Twierdzi, że wykraczamy wtedy poza doktrynę scjentyistyczną, uważającą, że nauka zaspokaja wszystkie potrzeby inteligencji ludzkiej. Jesteśmy zdolni do tworzenia nowych teorii i nakreślania nowych horyzontów poznawania, czy stawiania przed sobą progów i przeszkód, na wzór Platona. Analizuje wpływ nauki na współczesną cywilizację, wykazuje jej totalne unaukowienie. Nie neguje nauki, a raczej w sposób jednoznaczny uznaje swoiste piękno nauki. Wiąże on ideę racjonalizmu i logicznej ścisłości ze stałą potrzebą konfrontacji człowieka z tajemnicą, koniecznością poznania prawdy - bez żadnych gwarancji i w ciągłym zagrożeniu błędem.

Autor odrzuca rewolucję antynaukową, gdyż, jak pisze: "mimo braków i ograniczeń, mimo niedoskonałych metod i błędnych hipotez, realnie istniejąca nauka posiada swoiste piękno wyrażane w przemianie tajemnicy w informację". Tak sformułował swoje credo: "...w schematach umożliwiających poznawanie rzeczywistości istnieje wiele mieszkań dla języków i metod", i dalej "...różnorodność filozoficznych języków i metod zespolona zostaje w jednym procesie odkrywania prawdy podobnie jak różnorodność stylu Horacego, Homera i Dantego łączy się w jednym dziele objawienia piękna". Rozliczność wątków

myślowych i warstw tematycznych tej pracy ekskluduje pobudzeniem umysłowym czytelnika.

W "Teizmie i filozofii analitycznej" filozof wyklada, w sposób wyjaśniający i opisowy, fundamenty swej postawy filozoficznej, rozwija nurt metafizyki indukcyjnej. W sposób nowatorski ukazuje wymiar współczesnych dylematów fizyki i matematyki. Analizując tezy A.N.Whiteheada i Ch. Hartshorne'a, pokazuje szerokość, zasobność i elastyczność metafizyki procesu, dającej wizję twórczego ewoluującego wszechświata. Jest to przejrzysty i uporządkowany wykład metafizyki procesu, stanowiący wstęp do analizy zasadniczego problemu książki - kwestii Boga w filozofii procesu. Przeciwny jest irracjonalnemu podejściu do Boga. Nie jest to jednakże odległy Bóg logików, a Bóg metafizyków i poetów, rozumiany jako osoba działająca poprzez perswazję i urok, będąc jednocześnie stanowczym w swojejprawdzie. Najbardziej autorowi odpowiada model Boga stworzony przez Ch. Hartshorne'a - stanowiący odzwierciedlenie słów św. PAWŁA "... w nim żyjemy, poruszamy się, jesteśmy", niwelujący kontrast między Bogiem metafizyków a Bogiem przeżycia religijnego. Propaguje dialog między systemami filozoficznymi i dyskurs teologii, filozofii z naukami przyrodniczymi, w celu wspólnego poznania świata i Boga. Historia i filozofia nauki nakazują pogodzić się z faktem, iż jednoznaczność kryteriów naukowości jest nieosiągalna. W miarę rozwoju rośnie nie tylko ilość pozytywnych informacji, ale i świadomość ograniczeń. Miejsce dwustuletniego konfliktu nauki i teizmu winna zająć

wspólna postawa badawcza.

Życiński podjął wezwanie uczynienia sensownym świata współczesnego człowieka, uwikłanego w problemy codziennego życia. Odkrycie bowiem obecności Boga w nas i w otaczającym świecie, choć nie zwalnia nas z cierpienia, rozterek i dolegliwości codziennej egzystencji, to jednak nadaje naszemu życiu głębszy wymiar i niepowtarzalny smak. Autor chce zawarcia nowego przymierza człowieka z Bogiem, z "Bogiem Abrahama i Whiteheada". Jest to kolejna książka bp Życińskiego, w której zachęca czytelnika, aby traktował przeżywanie życia jak wzniosłą, duchową przygodę. Przedmiotem szczególnej uwagi autora, w tym dziele są poglądy Whiteheada. Przedstawia drogę wspaniałego filozofa do Boga, bez rezygnacji z intelektualnych uwarunkowań człowieka XX wieku.

Intelekt, wiedza i nauka przenikające człowieka ery maszyn cyfrowych, doprowadziły do rozbicia jego światopoglądu na trzy, nie łączące się ze sobą, a co więcej uchodzące za przeciwstawne dziedziny - naukę, kulturę i sztukę.

W "Trzech kulturach" Życiński apeluje o ich ponowne scalenie, o pogodzenie racji rozumu z wiarą. Mało tego, właśnie w nauce i poprzez naukę widzi on możliwość odbudowy wrażliwości religijnej i ponownego odkrycia Boga przez ludzi XX wieku, dla których przecież intelekt i nauka są podstawowymi narzędziami poznania świata. W niniejszej pracy poszukuje filozoficznych środków ułatwiających integrację odseparowanych kultur. Szczególną rolę poświęca również, akcentowanej zarówno w Biblii jak i w klasycznym teizmie prawdzie o immanencji Boga w przyrodzie.

Po stuleciach deklaracji o rozwoju i postępie, dobrobycie i humanizmie, wiek XX przyniósł panowanie wszechwładnych struktur, absurdu i nonsensu podniesionych do rangi podstawowych zasad bytu oraz zmierzch wszelkich autorytetów.

Dostrzegając te braki, Życiński w zbiorze esejów "Medytacje sokratejskie" ukazuje propozycje światopoglądowe, które nawiązują do postawy dociekliwego Sokratesa. Z niezwykłą erudycją i swobodą poszukuje Boga, prawdy, ideałów, etycznej doskonałości. Jest to tomik przygotowany przede wszystkim z myślą o czytelniku, który nie interesuje się profesjonalnie filozofią, lecz przeżywa głęboko, istotne dla naszej postawy etycznej, kwestie światopoglądowe. Akcentuje rolę kategorii piękna, kreatywności i dynamiki działania w realizowaniu tęsknot za pełnią bytu.

Józef Życiński współpracuje z ks. prof. Michałem Hellerem. Efektem tej współpracy jest kilka razem wydanych książek. Poza wcześniej wymienioną, "Wszechświat i filozofia", wspólnie wydali jeszcze: "Drogi myślących", "Filozofować w kontekście nauki", "Wszechświat - maszyna czy myśl", "Dylematy ewolucji" i "Nieuniknione pytania". W jednym z wywiadów tak mówi o tej współpracy: "osobiście cieszę się, że na progu mego kapłaństwa i filozofowania napotkałem księdza profesora Hellera, mojego bliskiego przyjaciela, z którym razem możemy uzgadniać pewne zagadnienia trafiające do zainteresowań osób o mentalności przede wszystkim przyrodniczej". Obaj są uczniami ks. prof. Kazimierza Kłósaka, z którego szkoły filozofii przyrody

wynieśli maksymalne otwarcie na nauki przyrodnicze.

Głównym tematem "Dylematów ewolucji", i po części pozostałych wspólnych dzieł jest teoria ewolucji, a właściwie utrata jej jednoznaczności i oczywistości interpretacji w dobie rozwoju nauk szczegółowych, przede wszystkim biologii molekularnej, oraz coraz wyższe kryteria stawiane przez metodologów i filozofów nauki. Życiński obala tu mit o sprzeczności teorii ewolucji z teologiczną wersją pochodzenia świata, życia biologicznego i człowieka. Pokazuje nowe, posoborowe (po Soborze Watykańskim) spojrzenie na ewolucję i nauki przyrodnicze. Poddaje krytyce hipotezę ewolucji, lecz nie odrzuca jej, głosi wręcz potrzebę powiązania nauk przyrodniczych z poszukiwaniem Boga.

Teoria ewolucji ma wartość gdy staje się doktryną, "... nakazującą włączenie królestwa istot żywych, razem z człowiekiem, w proces dziania się wszechświata. Jest to więc postulat genetycznej jedności wszechświata, życia i człowieka".

Naczelną tezę autorów jest więc postulat odbudowania utraconej Jedności Bytu, uznania za równie realne tego, co empirycznie dostępne i tego co objawione. Jest to również postulat zjednoczenia nauki, scalenia dorobku poszczególnych dyscyplin, w celu stworzenia jakości wyższego rzędu - syntetycznego obrazu rzeczywistości, wyposażonego w Sens, a nie tylko w zbiór intelektualnych informacji. Jest to wreszcie postulat skłonienia uczonych do podejmowania Wielkich Pytań Metafizycznych, pytań o treść i cel bytu, wszechświata i człowieka, pytań które pozy-

tywistyczna nauka wykluczyła z kręgu swych zainteresowań uznając je za bezsensowne. Równocześnie stwierdzają, że nauk przyrodniczych nie można mieszać z teologią. Nie można idei Boga wykorzystać w roli koła ratunkowego na niepewnym oceanie nauki. W ujęciu autorów Bóg to trwały i aktywny element duchowy, przenikający rzeczywistość, czynnik świadomościowy określający sens świata i człowieka, nadający mu wymiar moralny.

Jedna z ostatnich książek Życińskiego "Ułaskawianie natury" rekonstruuje główne kierunki interpretacji filozoficznych, które łączono z rozwojem nauk przyrodniczych. Programowo ogranicza w swej pracy uwagę do tych nurtów, w których aprobowano rozwój nauki i rozumiano sens nowych teorii. Wizja "Ułaskawionej Natury" podkreśla, iż bliska nam rzeczywistość przyrody stanowi dziedzinę obecności łaski, która nadaje naszej egzystencji nowy wymiar i dodatkowe piękno, a więc Przyrodę traktuje jako szczególną postać Bożego Wcielenia. Przedstawiona propozycja nie oznacza zacierania granic między nauką, filozofią i poezją. Istnieją dziedziny refleksji, w których respektowanie tych granic jest konieczne. Istnieje jednak również potrzeba całościowych opracowań, w których granice te - choć realne - okazują się mało istotne. Proponuje własny model integracji poznawczej uwzględniając sacrum i piękno przyrody, usiłuje wykorzystać w nim zarówno nowe odkrycia fizyki jak i opracowania klasycznej filozofii, dotyczącej immanencji Boga w przyrodzie.

Problem racjonalności metanauki rozważa, wydana w języku angielskim, "The structure of the metascientific revolution". Książęć bp jest również doskonałym popularyzatorem, czego dowiodł w zbiorze esejów "Głębia bytu" i "W kręgu nauki i wiary". Nowością wydawniczą są "Granice racjonalności, eseje z filozofii nauki", poświęcone krytycznej refleksji nad nową koncepcją pojęcia racjonalności.

Osobny rozdział stanowią prace nie związane z naukowymi zainteresowaniami Józefa Życińskiego, jak choćby "Listy do Nikodema" czy "Pisma z Kraju Ub-u", będące wyrazem wrażliwości na przemiany społeczne i polityczne naszej Ojczyzny. Życiński analizuje negatywne doświadczenia moralne jakie przyniósł stan wojenny i - szerzej - komunistyczna Bestia.

"Listy do Nikodema" opisują mechanizmy sprawiające, iż "człowiek uczciwy i myślący potrafi nagle przemienić się w bezmyślnego konformistę, który z zapałem wygłasza teksty wyprane z elementarnego Sensu". Tym człowiekiem jest Józef z Arymatei, który wyrzeka się Jezusa w godzinie próby. Cynizm tej książki inspirowany jest zasadą "przydatny cel uświęca najbardziej prymitywne środki".

Życiński znany jest też jako publicysta, podejmujący aktualne tematy życia społeczno-kulturalnego na łamach takich czasopism jak "Tygodnik Powszechny", "Znak", "Res Publica", "Przegląd Powszechny", "Wiedza i Życie" i wielu innych.

Józef Życiński jest człowiekiem bardzo twórczym, o ogromnej wiedzy z zakresu filozofii i nauk przyrodniczych. Każda z jego książek jest więc ogromnym źródłem wiedzy, wzbogaca

czytelnika, ale i wymaga od niego pewnego przygotowania. Józef Życiński jest jednym z pierwszych, a na pewno najbardziej zasłużonym propagatorem filozofii nauki w naszym kraju. Jest jednocześnie kościelnym teologiem i filozofem nauki, a połączenie to jeszcze do niedawna wydawało się niemożliwe, zarówno dla przedstawicieli Kościoła jak i nauki. Charakterystyczną cechą publikowanych książek i artykułów jest otwarcie na nauki przyrodnicze, konfrontacja filozoficznych tez ze współczesnością, budowanie mostów między nauką - religią - filozofią. Jego ponad dziesięcioletnią działalność można nazwać swoistą krucjatą, której celem jest przywrócenie utraconej gdzieś przed końcem średniowiecza, jedności teologii i filozofii. Tak, w sposób najbardziej ogólny, można nakreślić program Józefa Życińskiego, który zaowocował wcześniej omówionymi publikacjami, oraz działalnością misyjną, mającą na celu przywrócenie na łono Kościoła tych, którzy nazbyt zawierzyli nauce, uważając ją za jedyne źródło poznania.

Dzięki Życińskiemu polski czytelnik mógł zetknąć się, często po raz pierwszy, z myślą K.R. Poppera, A.N. Whiteheada czy A. Plantingi.

III. BIBLIOGRAFIA

Zestawienie bibliograficzne opracowano na podstawie:

- Przewodnika Bibliograficznego za lata 1980 - 1993
- Bibliografii Zawartości Czasopism za lata 1980 - 1993
- Księgozbioru WBP w Tarnowie.

1. Utwory bp Józefa Życińskiego, które ukazały się w formie książkowej, według kolejności wydania

- 1/ Wszechświat i filozofia : szkice z filozofii i historii nauki / Michał Heller, Józef Życiński . - Kraków : Polskie Towarzystwo Teologiczne, 1980
- 2/ Język i metoda / Józef Życiński . - Kraków : "Znak", 1983
- 3/ Drogi myślących / Michał Heller, Józef Życiński . - Kraków: Polskie Towarzystwo Teologiczne, 1983
- 4/ Listy do Nikodema / Józef Życiński . - Warszawa : Oficyna Wydawnicza Constans, 1985
- 5/ The Galileo's Affair. A Meeting of Faith and Science / pod red. Józefa Życińskiego . - Città del Vaticano: Specola Vaticana, 1985
- 6/ Teizm i filozofia analityczna / Józef Życiński . - Kraków : "Znak", 1985
- 7/ Wszechświat i filozofia : szkice z filozofii i historii nauki / Michał Heller, Józef Życiński . - [Wyd. 2] . - Kraków : Polskie Towarzystwo Teologiczne, 1986

- 8/ Teizm i filozofia analityczna / Józef Życiński . -
Kraków : "Znak", 1985
T.2 . - 1986 (dr. 1988) . - 261 |3| s.
- 9/ Filozofować w kontekście nauki / Michał Heller, Józef
Życiński . - Kraków : Polskie Towarzystwo Teologiczne,
1987
- 10/ Głębia Bytu / Józef Życiński . - Poznań : "W Drodze",
1988
- 11/ Wszechświat - maszyna czy myśl ? : filozofia mechanizmu
powstanie-rozwoj-upadek / Michał Heller, Józef Życiński
. - Kraków : Polskie Towarzystwo Teologiczne, 1988
- 12/ Newton and the New Direction in Science / G.Coyn, Michał
Heller, Józef Życiński . - Città del Vaticano: Specola
Vaticana, 1988
- 13/ The Idea of the Metascientific Revolution / Józef
Życiński . - Tucson, Arizona : Pachart, 1988
- 14/ Three Cultures : Science, the Humanities and Christian
Thought / Józef Życiński . - Tucson, Arizona : Pachart,
1988
- 15/ Pisma z kraju Ubu / Józef Życiński . - Warszawa :
Niezależna Oficyna Wydawnicza, 1989
(Biblioteka Kwartalnika Politycznego "Krytyka")
- 16/ W kręgu nauki i wiary / Józef Życiński . - Kalwaria
[Zebrzydowska] : "Calvarianum", 1989
- 17/ Matematyczność przyrody / Michał Heller, A.Michalik,
Józef Życiński . - Kraków : OBI, 1990

- 18/ Trzy kultury. Nauki przyrodnicze, humanistyka i myśl chrześcijańska / Józef Życiński . - Poznań : W Drodze, 1990
- 19/ Jezus człowiek, który żyje / Malcolm Muggeridge ; przekł. [z ang.] Mirosław Nowakowski ; wprowadzenie Józef Życiński . - Kraków : "Znak", 1990
- 20/ Dylematy ewolucji / Michał Heller, Józef Życiński . - Kraków : Polskie Towarzystwo Teologiczne, 1990
- 21/ Spór o uniwersalia a nauka współczesna / wybór i redakcja Józef Życiński . - Kraków : "Znak", 1991
- 22/ Medytacje sokratejskie / Józef Życiński . - Rzym - Częstochwa : Edycja Paulińska, 1991
- 23/ Sprawa Galileusza / wybór i red. Józef Życiński ; [aut.] Gabriel Marie Garrone [et al.] ; tł. [z ang., fr., łac.] Maria Olszańska, Krystyna Sławińska, Adam Szostkiewicz . - Kraków : "Znak", 1991
- 24/ Bóg Abrahama i Whiteheada / Józef Życiński . - Tarnów : "Biblos", [1992]
- 25/ Ułaskawianie natury / Józef Życiński . - Kraków : "Znak" 1992
- 26/ Nieuniknione pytania / pod red. Michała Hellera i Józefa Życińskiego . - Tarnów : "Biblos", 1992
- 27/ Granice racjonalności : eseje z filozofii nauki / Józef Życiński . - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1993

2. Artykuły bp Józefa Życińskiego w czasopismach (według kolejności alfabetycznej tytułów)

- 28/ Życiński Józef : Bez lęku myślę o przyszłości Kościoła
Rozmowę przepr. M. Przeciszewski. Spotkania 1992 nr 29
s. 24-25, il.
- 29/ Życiński Józef: Budowanie piękniejszego świata. Słowo biskupa tarnowskiego na II niedzielę Wielkiego Postu.
Tygodnik Powszechny 1991 nr 9 s. 2
- 30/ Życiński Józef : Chrystus z Placu Pigalle. Znak 1982
nr 6 s. 625-631
- 31/ Życiński Józef : Daleko od Herberta. |Wątpliwości religijne|. Tygodnik Powszechny 1992 nr 40 s. 1,6
- 32/ Dyskusja o sensie nauki i religii. Udział biorą:
Halina Bartnowska, Zygmunt Chyziński, Mirosław Dzielski
Karol Tarnowski, Józef Tischner, Stefan Wilkanowicz,
Józef Życiński. Oprac. H.W. Znak 1980 s. 153 - 164
- 33/ Życiński Józef : Elementy platonizmu ontologicznego
w Whiteheadowskiej filozofii Boga. Studia Philosophiae
Christianae R. 27: 1991 nr 2 s. 83-98. summ.
- 34/ Życiński Józef : Europejska wymiana darów. |Nadzwyczajny Synod Biskupów w Rzymie nt. ewangelizacji Europy|
Ateneum Kapłańskie 1992 t. 118 z. 2 s. 275-282
- 35/ Życiński Józef : Ewolucja pojęcia racjonalności
w epistemologii. Studia Philosophiae Christianae.
R. 28: 1992 nr 2 s. 159-172
- 36/ Życiński Józef : Filozofia nieładu czy nieład filozofii ? Znak 1982 nr 4 s. 303-310

- 37/ Życiński Józef : Francis Jacques - filozof dialogu i pełnego słowa. Znak 1982 nr 4 s. 268-272
- 38/ Życiński Józef : Gdy nie handluje się przekonaniem... [List pasterski do wiernych diecezji tarnowskiej z okazji 12 rocznicy Porozumień Gdańskich]. W Drodze 1992 nr 10 s. 15-18
- 39/ Życiński Józef : Gdzie szukać fundamentalistów katolickich ? Tygodnik Powszechny 1992 nr 4 s. 2
- 40/ Życiński Józef : How to de Ruse sociobiological theory of knowledge ? Theoria et Historia Scientiarum 1991 vol. 1 s. 59 - 73
- 41/ Życiński Józef : Iluzja kolektywnego Prometeusza. [K. Marks i W. Lenin]. Tygodnik Powszechny 1991 nr 28 s. 1,7
- 42/ Życiński Józef: Jedyny mistrz - Chrystus. Słowo biskupa tarnowskiego... z okazji konsekracji i ingresu do bazyliki katedralnej 4.XI.1990 r. Tygodnik Powszechny 1990 nr 45 s. 1,9
- 43/ Życiński Józef : Jesień ideologów. [Geneza upadku komunistycznego totalitaryzmu]. Krytyka 1991 nr 34/35 s. 53-61
- 44/ Józef Życiński : Kościół a prawnica. Wydaw. Arka 1991 nr 6 s. 6-8
- 45/ Życiński Józef : Krajobraz z nadzieją. [Nowe zadania Kościoła i laikatu]. Znak 1992 nr 10 s. 17-30
- 46/ Życiński Józef : Listy do Nikodema. [Rozważania religijne. Tygodnik Powszechny 1983 nr 9-10, 12 s. 8 ;

- 47/ Życiński Józef : Listy do Nikodema. Tygodnik Powszechny
1983 nr 14/15 s. 16
- 48/ Życiński Józef : Listy do Nikodema. Tygodnik Powszechny
1983 nr 7-8 s.8
- 49/ Życiński Józef: Mechanicyzm przed mechaniką. Cz. 1.
Filozofia ognia i zmiany . - Cz. 2. U źródeł atomizmu.
Przegląd Powszechny 1983 nr 3 s. 320-329, nr 4 s. 68-83
- 50/ Życiński Józef : Narcyz a Ojczyzna. |Formacja sumienia|.
O ostrożnym użytkowaniu alternatywy. Ethos 1992 nr 1 s.
185-190
- 51/ Życiński Józef: "Nie istnieją proste algorytmy"|Rola
Kościoła|. Rozmowę przepr. J. Urbaniec. W Drodze 1991
nr 4 s. 23 - 27
- 52/ Życiński Józef : Odbudowuję mój optymizm w spotkaniach
z ludźmi. Rozmowę przepr. J. Urbaniec. W Drodze 1992 nr
9 s. 30 - 32, il.
- 53/ Życiński Józef : Paradoksy wierności. |Misterium pa-
schalne|. Tygodnik Powszechny 1983 nr 14/15 s. 1,4
- 54/ Życiński Józef : Pejzaż bez wartości |chrześcijańskich|?
Tygodnik Powszechny 1993 nr 9 s. 4
- 55/ Życiński Józef : Poezja i metafizyka w nauce. Tarnowskie
Studia Teologiczne 1992 tom 11 s. 41-51
- 56/ Życiński Józef : Prawda i prawo w dramacie Galileusza.
Częstochowskie Studia Teologiczne 1987/1988 t. 15/16
s. 275 - 290. Summ.

- 57/ Życiński Józef : Problem substancji w Whiteheadowskiej filozofii procesu. *Analecta Cracoviensia* t. 21/22 : 1989/1990 s. 137-151. Summ.
- 58/ Życiński Józef : Problemy z "materializmem naukowym" .
|pojęcie materii a fizyka| *Studia Filozoficzne* 1990
nr 4 s. 259-267. Summ.Rez.
- 59/ Życiński Józef : Prosty świat socjologii. *Znak* 1991
nr 1 s. 64-76
- 60/ Życiński Józef : Przeciw "dyżurnym tematom" |Katolicka
Agencja Informacyjna|. Rozmowę przeprowadził Janusz
Poniewierski. *Tygodnik Powszechny* 1993 nr 12 s. 2
- 61/ Życiński Józef : Przeciw obsesji współczesności.
|Kościół a państwo|. Rozmowę przepr. Andrzej Nowak
|i in.| *Arka* 1992 nr 37/38 s. 67-88
- 62/ Życiński Józef : Schematy i filozofia |K.Marks| *Tygodnik
Powszechny* 1983 nr 16 s. 3
- 63/ Życiński Józef : Tożsamość wyzwolonej Europy. |Synod
Biskupów Europy| *Arka* 1992 nr 37/38 s. 89-91
- 64/ Życiński Józef : U źródeł nowożytnej nauki. |Filiozofia
przyrody|. *Przegląd Powszechny* 1983 nr 5/6 s. 198-216
- 65/ Życiński Józef : Wędrowcy wspólnego szlaku. |Środowiska
inteligentkie a Kościół| *Tygodnik Powszechny* 1992 nr
18 s. 6-7
- 66/ Życiński Józef : Wielość mechanicyzmów. *Przegląd
Powszechny* 1983 nr 2 s. 165-174. Res

- 67/ Życiński Józef : W kręgu mitów współczesnych. Znak 1980 nr 2 s. 189 - 202
- 68/ Życiński Józef: W kręgu mitów współczesnych. III mit o idealnej metodzie. Znak 1982 nr 6 s. 605-616
- 69/ Życiński Józef : W kręgu utraconych złudzeń. Rozmowę przepr. Z. Skrok. Nowe Książki 1991 nr 4 s. 1-4
- 70/ Życiński Józef : W stronę jednoczonej Europy. Religioni et Litteris. Pismo Teologiczno-Kulturalne 1992 nr 1
- 71/ Życiński Józef : Wybory do Rad Duszpasterskich w diecezji tarnowskiej. Tygodnik Powszechny 1992 nr 47 s. 11
- 72/ Życiński Józef : Wychodzenie z jaskini fizyków. Znak 1980 nr 2 s. 239 - 245
- 73/ Życiński Józef : Zagłaskać dramat ? [Wokół projektu ustawy antyaborcyjnej]. Tygodnik Powszechny 1991 nr 5 s. 1-2
- 74/ Życiński Józef : Zasada Antropiczna a kierunkowość ewolucji. Studia Filozoficzne 1990 nr 2/3 s. 15 - 29. Summ.Rez.
- 75/ Życiński Józef: Z Nazaretu do Kafarnaum. O duchowości Europejczyka. Tygodnik Powszechny 1992 nr 11 s. 6-7
- 76/ Żyć wiarą dzisiaj. Z bp Józefem Życińskim ordynariuszem diecezji tarnowskiej rozmawia Krzysztof Gurba. Czas Krakowski 1993 nr 170 s. 13

Recenzje książek dokonane przez bp Józefa Życińskiego

77/ Życiński Józef (Recenzja książki): A new wordly order.
John Paul II and human freedom. Washington 1992
Tygodnik Powszechny 1992 nr 9 s. 6

78/ Życiński Józef (Recenzja książki): Hawking S.W.:
A brief history of time. London 1988. Zeszyt Nauk. UJ
Acta Cosmol. 1991 fasc. 17 s. 88-90

79/ Życiński Józef : Pułapki "globalistyki" czyli
o przyspieszaniu potopów. Tygodnik Powszechny 1992
nr 38 s. 1, 6-7, il. |Polemika Lem S. : Sex wars
(Ludzkość w XXI wieku)|

3. Opracowania dotyczące życia, działalności i twórczości
bp Józefa Życińskiego

80/ KARPIŃSKI Adam: Jak ks. Józef Życiński odczytał Marksa
Polityka 1983 nr 27 s.6

81/ SKOCZNY Włodzimierz: Józef Życiński. Nowe Książki
1991 nr 4 s. IV okł.

82/ SZYMA Tadeusz: Tchnienie z głębi czasu. Konsekracja
księdza biskupa Józefa Życińskiego. Tygodnik
Powszechny 1990 nr 46 s. 2

"Bóg Abrahama i Whiteheada"

83/ Życiński Józef: Bóg Abrahama i Whiteheada. Tarnów 1992
Rec. Z.S., Nowe Książki 1992 nr 2/3 s. 25-26

"Drogi myślących"

- 84/ Heller Michał, Życiński Józef: Drogi myślących. Krak.
1993. Rec. SAWICKI Mieczysław, W Drodze 1984 nr 2
s. 99-102

"Dylematy ewolucji"

- 85/ Heller Michał, Życiński Józef: Dylematy ewolucji. Krak.
1990. Rec. PIĄTKOWSKI Krzysztof, Skoczny Włodzimierz.
Nowe Książki 1991 nr 4 s. 5-7, il.

- 86/ Heller Michał, Życiński Józef: Dylematy ewolucji. Krak.
1990. Rec. REGNER Leopold, Ruch Filozoficzny, 1991 nr 2
s. 161 - 164

- 87/ Heller Michał, Życiński Józef: Dylematy ewolucji. Krak.
1990. Rec. SKOCZNY Włodzimierz, Znak 1991 nr 1 s. 103-105

"Głębia bytu"

- 88/ Życiński Józef: Głębia bytu. Pozn. 1988. Rec. SIEMIANOWSKI
Andrzej, Ład 1988 nr 48 s. 13

"Język i metoda"

- 89/ Życiński Józef: Język i metoda. Krak. 1983. Rec. ROLA
Lidia, Twórczość 1984 nr 1 s. 119 - 122

- 90/ Życiński Józef: Język i metoda. Krak. 1983. Rec. SAWICKI
Mieczysław, Tygodnik Powszechny 1983 nr 14/15 s. 9

- 91/ Życiński Józef: Język i metoda. Krak. 1983. Rec.
SOKOŁOWSKI Leszek M., Znak 1983 nr 5/6 s. 1015-1016

- 92/ Życiński Józef: Język i metoda. Krak. 1983. Rec.
ZIELICHOWSKI Tadeusz, Odra 1984 nr 11 s. 105-106

"Medytacje sokratejskie"

- 93/ Życiński Józef: Medytacje sokratejskie. Lub. 1991. Rec.
PLESZCZYŃSKI Jan, Przegląd Powszechny 1991 nr 11
s. 379-381

"Pisma z kraju Ubu"

- 94/ Życiński Józef: Pisma z kraju Ubu. Warsz. 1989. Rec.
PIECZARA Marek, Nowe Książki 1991 nr 4 s. 57

- 95/ Życiński Józef: Pisma z kraju Ubu. Warsz. 1989. Rec.
PLESZCZYŃSKI Jan, Przegląd Powszechny 1990 nr 4 s. 152-
153

"Teizm i filozofia analityczna"

- 96/ Życiński Józef: Teizm i filozofia analityczna. T.1.
Krak. 1985. Rec. JUDYCKI Stanisław, Szubka Tadeusz, Ze-
szyty Naukowe KUL 1985 nr 3/4 s. 143-153
- 97/ Życiński Józef: Teizm i filozofia analityczna. T.1. Krak.
1985. Rec. PLESZCZYŃSKI Jan, Przegląd Powszechny 1987
nr 2 s. 273-276
- 98/ Życiński Józef: Teizm i filozofia analityczna. T.2.
Krań. 1988. Rec. PLESZCZYŃSKI Jan, Przegląd Powszechny
1989 nr 4 s. 139-142
- 99/ Życiński Józef: Teizm i filozofia analityczna. T.2. Krak.
1988. Rec. PLESZCZYŃSKI Jan, Studia Filozoficzne 1990
nr 2/3 s. 328-331
- 100/ Życiński Józef: Teizm i filozofia analityczna. T.2. Krak.
1988. Rec. ROSICKA Janina, Nowe Książki 1989 nr 7 s.23-24
- 101/ Życiński Józef: Teizm i filozofia analityczna. T.1. Krak.
1985. Rec. SAWICKI Mieczysław, Znak 1987 nr 1/7 s. 85-93

102/ Życiński Józef: Niezgoda filozofów |O swojej książce "Teizm i filozofia analityczna"| Przegląd Powszechny 1989 nr 1 s. 109-120

"Trzy kultury"

103/ Życiński Józef: Trzy kultury. Pozn. 1990. Rec. BAKALARCZYK Danuta, Nowe Książki 1992 nr 2/3 s. 24-25, il.

104/ Życiński Józef: Trzy kultury. Pozn. 1990. Rec. EGIERT Robert, Czas Kult. 1991 nr 8 s. 79-81

105/ Życiński Józef : Trzy kultury. Pozn. 1990. Rec. GUZOWSKA Marzenna, Prz. Katol. 1991 nr 18 s. 12-13 ; PLESZCZYŃSKI Jan, Przegląd Powszechny nr 7/8 s. 172-175

106/ Życiński Józef: Trzy kultury. Pozn. 1990. Rec. SKOCZNY Włodzimierz, Logos i Ethos 1991 |nr| 1 s. 148-151

107/ Życiński Józef: Trzy kultury. Fragm.książki. Universitas 1992 nr 1 s. 4-7, il.

"W kręgu nauki i wiary"

108/ Życiński Józef: W kręgu nauki i wiary. Kalwaria Zebrzydowska 1989. Rec. PIĄTKOWSKI Krzysztof, Nowe Książki 1991 nr 4 s. 5-6, il.

109/ Życiński Józef: W kręgu nauki i wiary. Kalwaria Zebrzydowska 1989. Rec. PLESZCZYŃSKI Jan, Przegląd Powszechny 1990 nr 1 s. 152-154

"Wszechświat i filozofia"

110/ Heller Michał, Życiński Józef: Wszechświat i filozofia. Krak. 1980. Rec. WOŹNIAKOWSKI Henryk, Tygodnik Powszechny 1981 nr 14 s. 7

"Wszechświat - maszyna czy myśl"

- 111/ Heller Michał, Życiński Józef: Wszechświat - maszyna czy myśl. Krak. 1988. Rec. PLESZCZYŃSKI Jan, Przegląd Powszechny 1989 nr 7/8 s. 207-209
- 112/ Heller Michał, Życiński Józef: Wszechświat - maszyna czy myśl. Krak. 1988. Rec. SKOCZNY Włodzimierz, Studia Filozoficzne 1990 nr 2/3 s. 331-333

1W-4224

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tarnowie

CWoTiR

0230-004224-00

Powielono w Wojewódzkiej Bibliotece